

తిరుప్పువై - స్తుపీడులు

అనువాదకులు
శ్రీనివాసగురుడు
వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

తిరుమల తిరుప్తి దేవస్తానములు : తిరుప్తి

తిరువెంపువై - సిష్టపండులు

అనువాదకులు
శ్రీనివాసగురుడు
వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్ర

ప్రచురణ
కార్యనిర్వహణాధికారి
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.
2009

TIRUPPAVAI - SAPTHAPADULU

Translated by

Srinivasa Gurudu

Veturi Prabhakara Sastri

© All Rights Reserved

T.T.D.Religious Publications Series No. 798

First Edition 1965

Reprint : 2009

Copies : 2000

Published by

K.V.Ramanachary, I.A.S.,

Executive Officer

Tirumala Tirupati Devasthanams

Tirupati

Printed at

Tirumala Tirupati Devasthanams Press

Tirupati.

ప్రకాశిక

దక్షిణదేశంలో శ్రీవిల్చిపుత్తూరు అనే శ్రీవైష్ణవ దివ్య దేశంలో కల్పసూత్ర వ్యాఖ్యాత, అనుష్టానపరుడు, నానాశాస్త్రకోవిదుడు, వటపుత్రశాయి కోవెలలో చూష్టమాలా తైలకర్మపరుడూ అయిన శ్రీవిష్ణుచిత్తులవారికి అయోనిజయైన కుమార్తెగా తులసీవనంలో గోదాదేవి లభించింది. తులసి మొక్క వేరుతో సహా పరిమళించినట్లు ఈమె భగవద్గృహితో వాసిస్తూ తండ్రివద్ద సకలవిజ్ఞానాన్ని సముప్పార్చించింది.

తనకు పెళ్లి అంటూ జరిగితే అది శ్రీరంగనాథుడి తోనే అని నిశ్చయించుకొని స్వామి వాల్మియంకోసం మునుపు గోపికలు ఆచరించిన కాత్యాయనీ ప్రతం లాంటి ప్రతం - “తిరుప్పావై” ప్రతం నెలరోజుల పాటు మార్గశిరమాసంలో అనుష్టించింది. మహాకవయిత్రి అయిన ఆంధాక్ష తల్లి ద్రావిడ భాషలో ముపై పాటలు ప్రాసి పొడి ప్రతాచరణతో స్వామిని అలరించింది. పన్నెండు మంది ఆళ్ళారులలో ఒకరైన ఆ మహాదేవి రచించిన దివ్యప్రబంధమే తిరుప్పావు. అందులో అనేక వేద వేదాంతార్థాలు ఇమిడి వున్నాయి. ఆ ముప్పయి పాశురాలలో మొదటి పదిపాశురాలను శ్రీనివాస గురుడనే

పాచు పొడుకోదానికి అసుచుగా తెనిగించగా తల్లిను 20 పాశురాలను జగద్విభ్యత కవిపండిత విమర్శకాగ్రేసరులు, ఆన్నమాచార్య వాజ్ఞయోద్ధారకులు ఫూజ్యలు శ్రీ వేటూరి ద్రభాకరశాస్త్రిగారు తెనిగించారు. 1965లో అచ్చయిన “తిరుప్పావై సప్తపదులు” అనే ఈ చిరుపొత్తాన్ని ఇప్పుడు పునర్యుదించడానికి ఎంతో కుతూహలంగా ఉంది. పారకులు ఈ గొప్ప రచనను ఆదరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
టి.టి.దేవస్థానములు, తిరుపతి.

పీరిక

* * *

ద్రవిడ్ వైష్ణవులు వేదకల్పముగా నభ్యయనము చేయు నాలాయిర (చతుర్స్వహాస్రి) మను ద్రావిడభాషా ప్రభంధమునందు ప్రథమ సహస్రాలో నీ “తిరుప్పావై” యను ముప్పరి పాశురముల గ్రంథ మున్నది. అది ద్రవిడదేశమందే కాక యూంధ్రదేశమందును గూడ వైష్ణవులకు పాచోవిధేయమై యుండును. అనుదినమును గీతోపసిషత్కుల్పాముగా దీనిని వారనుసంధానము చేయుచుందురు. అందును ధను (మాగ్గరి)ర్మాసమున నతిప్రధానముగా, జేయుదురు. విష్ణువైయములందునుగూడ ధనుర్మాసమున దినమున కొక పాశురము (సీసపర్యమువంటి పర్యము) తొప్పున ముప్పరి దినములు ముప్పుది పాశురములను దెల్చెలపాఱకముందే యనుసంధించి స్వామి యారాధనము కావింతురు. చక్కర పొంగళ్ల, దధోదనములు సారగింపులు పెట్టుదురు. పెరి యాశ్వరసీ పేరొందిన విష్ణువిత్తుల పుత్రియగు నాండార్ (గోదా) దెవి జుకృతికింగర్రి. జమె చరితము ప్రభాగ్

శాంద్ర ప్రభంథమగు నాముక్తమాల్యదలోఁ గొంత చూడు
రగును. ఆమె శ్రీరంగనాథస్వామినే విషాహమాడినదట!
భగవదుటానుభవానందపరవళయైయామె తన భర్త శ్రీరంగ
నాథస్వామియే యనివినోరించుచు లౌకికరితిచే నవవాహిన
గానే యాయప్యాలము గడపి యుండవచ్చును.

గ్రంథార్థము

ఈ గ్రంథమునకు ద్రవిడభాషలోఁ బెక్కు వ్యాఖ్య
నము లున్నవి. “పెరియవాచ్యం లిళె” యను వ్యాఖ్యాత
యిట్లు చెప్పినాడు. సరేశ్వరుడు లోకమునుద్ధరించుటకే
గోశులమున శ్రీకృష్ణుడై యవతరించి పంచలకుటుంబ
ముల నున్న గోపస్త్రీలను సొందర్యగుణకర్మములచేత వశ
పఱచుకొని ప్రాప్తయావనుడై యానందమునఁ దేలు
చుండెను. అట్లు యావనవిలాసముల నందుచున్న యువ
తులను శ్రీకృష్ణునిఁ ఇంచి గోపవృద్ధులందఱును గూడి
“ధూర్ముడగు శ్రీకృష్ణుని కడకుపోఁగూడ” దని ప్రతి
పేథించి ప్రీతినిండ్ల నడంచి పెట్టిరి. వారి కృత్యమువల
వర్షము లేదయ్యెను. అప్పుడు ‘గోధనులగు గోపకు

శీయెద్దడికిఁ రాళజోలక వర్షార్థమై ప్రతమానరింపను
మనల నియోగించురు. శ్రీకృష్ణుడు ఘటకుండు కాఁగలు
దని గోపకొంతలు సంతసించిరి. అప్పాయము తప్పుటకే
గోపవ్యధులల్లే శ్రీకృష్ణుని ఘటకునిగాఁ గోపి. గోప
వ్యధులు వెడలిపోయిన తాళ్త శ్రీకృష్ణుడు గోపికలచే
నారాధిషుఁడై “యిండ్లకుఠోయి ఈరాత్రి నిద్రించి వేగు
ణమున వచ్చి నన్ను నిద్రలేవవలసిన” దని వారిననిపెను.
శ్రీకృష్ణుడు నావిరహము నోర్యజోలక సీలాదేవి శాఖమున
కరిగెను. ఆ శ్రీలునుపరస్పరసం లేపముతో నిండ్లకేఁగియట
నిదురపట్టకపోఁగా శ్రీకృష్ణుని సృరించుచు మిగిలిన గోపికలు
గూడ నిదురలేపుకొనివచ్చిరి. శ్రీకృష్ణుని దండ్యంచిరి.....”
ఇశ్యాదిగా.

శ్రీభాగవతము దశమస్తంధమున హేమంతర్పులో
గోపికలు కాత్యాయనీ ప్రతమును చేయబునినటును,
తొలినాడు వారు నదీస్నానమునకుంటోయి వలువలు దరి
నుంచి నీరాదుచుండగా శ్రీకృష్ణుడు వానిని హరించి
నటును గోపికా వస్తావహరణ కథాఘటమును తెప్పుబడిన
నటు

నో. మాకాళ్యాయీనీవ్రతము. కావచ్చును. తిరుప్పావై పాశురములలో మకటముగాఁ గానవచ్చు “ఏలోరెంశావాయ్” అను పదము లొమ్మెగూపుననున్న స్త్రీదేవ తన జెప్పుచున్నదట! వైష్ణవులకు శ్రీకృష్ణఁడై క శరణ్యత బలసిన తాయ్త కాళ్యాయీనీవ్రతప్రస్తావము జాఱువిదువఁబడియుండ వచ్చును. కావుననే పెరియవాచ్చాంతిత్తై ప్రభుతులు దానిఁలోక్కనరయిరి. వైష్ణవులకు వేదకల్పమగు నాలో యిరమున ‘తిరుప్పావై’ యున్నట్లు ద్రవిడశేషమున కై పుల కును వేదకల్పమగు తిరువాచకమున (మాణిక్యవాచకర్ రచించినది) తిరుశెంశావై యని యొక లఘుగ్రంథమున్నది. వారును బరమకిపునిఁ బడయుట్కై ధనురాఘవమున వేకువ జాముననే సిద్రలేచి దాని ననుసంధానము చేయుదురట! “మార్గా సీరాడేలో రెంశావాయ్” అని యందున్నది. ఇది తిరుప్పావై లో గూడ నున్నది. రెండుగ్రంథములందును విషయసామ్య మున్నది కావున సీవ్రతము ఉవ వైష్ణవ విశేషములు సాగక పూర్వమున నుండియు నాచారముగా ధనురాఘవమున ననుష్టింపఁబడు వ్రతముగాఁ దలఁపు దగిన రగుచున్నది. రష్ణాభారత దేశమంచెల్ల సీవ్రతము కొన్ని

మార్పులతో నిప్పటికని గలదని సేననుకొనుచన్నాను.
ధనుర్మాసమును దెలుగు దేశమున బాలికలు, తెల్ల వాఱు
జాముననే నిద్రలేచి గోబైమృలను పేర గోమయముతో
బొమ్మలు (ముద్దలు)గా ఛేసి ముంగిళ్ళ ప్రముగులతో బెట్టి
పూలతో నలంకరించి పూజించురు.

సుఖి గోబైమ్మా సుఖము లియ్యావే
తామరపూవంటి తమ్ముడ్డియ్యావే
చేమంతి పూవంటి చెల్లిల్లియ్యావే,
ఇత్యాదిగా జాట పాదుచు క్రాథింతురు.

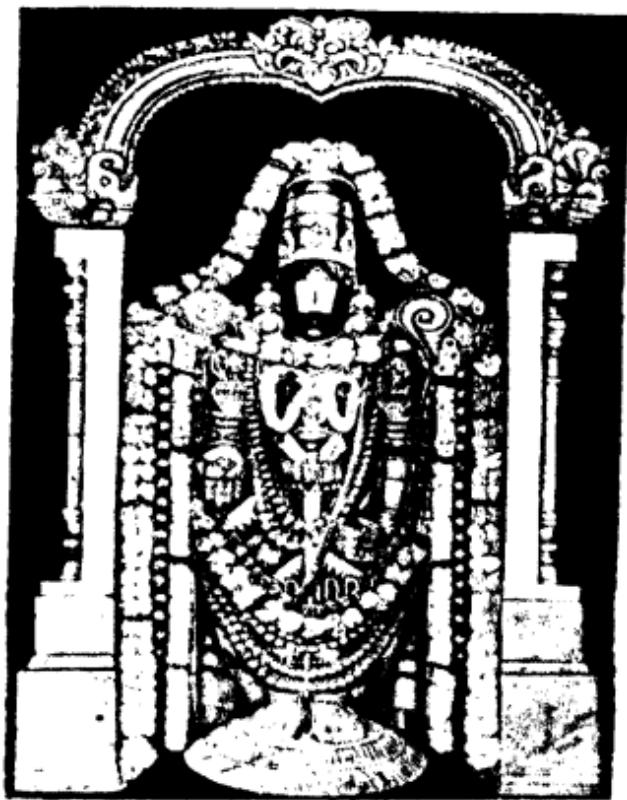
ఇట్టి ప్రార్థనము తిరుప్పావై లోను గౌంతగలదు. దణిడ
భారత మందంతటను సామాన్య మయిన రొయిక ప్రతము
ననుసరించి క్రావిడవైష్టవులు విష్ణుసంప్రార్థనార్థకమగు
“తిరుప్పావైని” క్రావిడకైవులు విష్ణుసంప్రార్థనార్థకమగు
“తిరుపెంచావైని” గల్పించుకొని యుందురు. ‘గోబైమ్మ’
పదము, గోపైమ్మ పదభవము.. అనవమున ‘గోబైయ్యా’
‘గోపిగణ’ పదభవము.

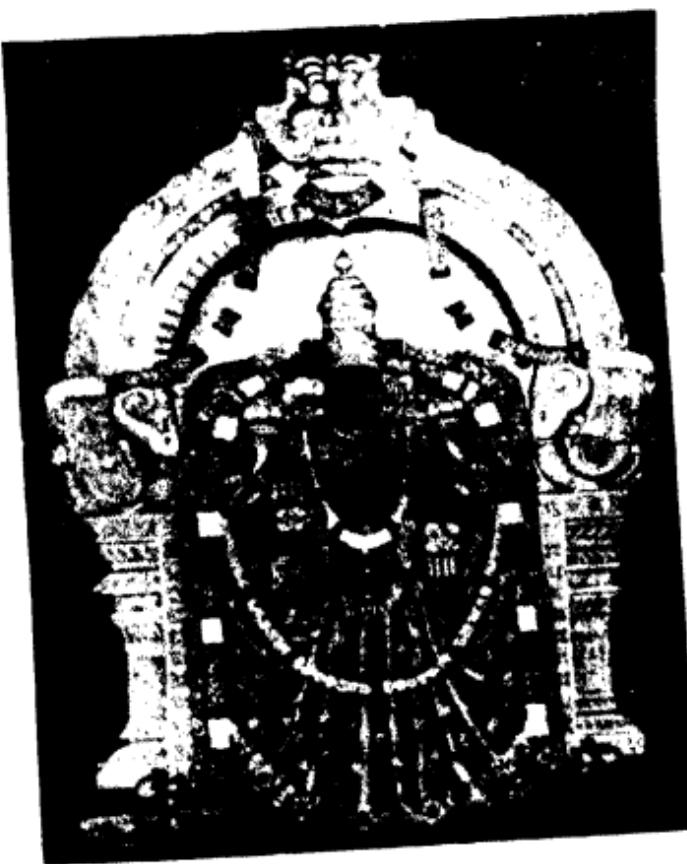
తెఱగుచేత

మద్రాసు టిఱియంటల్ లైబ్రరికోనున్న సప్తపదులు
పదింటిని గొని నేను కదమ యిర్వయింటిని మూలముఁ ఖాచి
పూర్తి చేసితిని. తొలి పరిపాటలకు గర్త క్రీనివాసగురుడు.
కదమ యిర్వయి నేను రచించినవి. శ్రీ త. వెంకటస్వామి
నాయుఁచుగాదు (దేవస్థానం కమిటీ ప్రెసిడెంటు) శూర్య
మెష్వార్డో నేను ప్రకటించిన యాసప్తపదు లొక్కప్రతియే
యుండుగా ఖాచి ఉట్టు వారై పునర్వృద్ధిము గావిం
పించిరి. ఇందు వారి శక్తిప్రపఠులు వంరసీయములు.

పేటూరి ప్రభాకరచాప్తి.

తిరుప్పావైకి

తెలుగు

సహపదులు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ ఆచ్ఛాద్ము తనియన్స్తు

శ్రీపదారథట్టర్ అరుణేచ్చుండు

సీఱుజునవగిరితచీసుప్రముహోర్య కృష్ణమ్
పార్వత్యం స్వం త్రుతిశతరస్సిద్ధమర్యాపయ్యస్తు ।
స్వచ్ఛిష్టాయం ప్రాణి నిగదితం యూ బలాత్మార్యధుట్టే
గోద తన్నై సమ ఇదమిదం భూయ ఎవాస్తు భూయః ॥

ఉయ్యట్టార్ అరుణేచ్చుండువై ఇరువికయ్య నేరికై వెళ్లా

అన్నవయల్ పుదువై యాట్టాళరణియ్యై,
పన్ను తింపావై ప్పర్ పదియమ్, ఇన్నికై యాల్
పారి కౌరుత్తాన్ నత్పుమారై, ఫూమారై
చూరి కౌరుత్తాచైచ్చొయ్య.

ఖాదికౌరుత్త కుదరకౌరుదియ్యే, తార్ పావై
పారియరుళవల్ల వర్వకైయాయ్య : సాదిని
వేజీదవత్తైనైనివిదియైష్ట విమూర్త్తిరమ్.
నాడిరపా వణమే నరిగు.

శ

స ప్ర వ దు లు

* * *

గా॥ నీలాదేవి పయోధగా గ్రినదుమణి

నిద్రించు శ్రీకృష్ణనిఁ

మేలా నీ కిది వేదవేద్య యనుచుఁ
మే లొప్పుగా లేపి తా

వాలాయంబుగఁ గొప్పు నంటి మిగులఁ

వాసించు శూదండళే

శిలఁ గట్టినగోద నెప్పుదుమ(దిఁ)

శిలావతిఁ క్రైమెక్కురఁ

ప్రమశి రామాషుఖు నమః
 ఆ చ్ఛాణ్ అరు తి చెచ్చయ్ ద
 తి రు పొన్ వై

ఎట్లదినాటపీర్ ఉదువికఱ్ కొర్కుగుక్కురిపొన్

1

బిలహరిరాగమ్ - అడతాళమ్

* మారగ్గ్య త్రిణ్ మదినిత్తై స్తనస్తుశార్,
 సిరాధపోదుపీర్ పోయమినోనేరిష్టైయార్.
 కీరుల్గుమాయుపొడిచెంబ్యచిఱుమియుర్గాన్,
 కూర్చ్చేల్కున్నొప్పిలా - నస్తగోపా - కుమరా,
 ఏర్చార్ స్తుక్షేయకోదై యిక్షేణ్ గమ్,
 కార్ మేనిచ్చెణ్ కదిర్ మదియమ్మోల్ముగత్తూ,
 నారాయణనేనుకేస్తై వత్తై రచువా,
 పారోర్ పుగ్మహ్యదిస్తైరోరమ్మావాయ.

శ

సప్తపదులు

1

శ్రీనివాసగురుడు విష్ణుచిత్తమునుల ముద్దుపట్టి
శూనిచేయు ద్రవిడపాటలోని థావమూ

చెలఁగి తెలియ వాణితనదు జివ్యకొనను నిలిచి యిటులు
పలికే దిరుప్పావు సప్తపది పదంబుగా :-

మాసములకు నెల్ల మంచి మార్గశిరము శైర్ణవాసి
యాస గలిగినట్టి చెలులు డాసిరారే

మంచి నగల మించి కులమునెంచి యవతరించినట్టి
చంచలాము లెల్లగూడఁ ఇనఁగరారే

న్యాయశాఖియైన నందనందనుండు తోయజాయి
శ్రీయతోద కనిన సింహాశికువు గాఁడచే

నల్లనీటిమబ్బుచాయుఁ తెల్లు మేనివాఁదు రక్త
పుల్ల పద్మనయనుఁడైన పురుషవర్యుఁడే !

కిరవాఱులార ! హరిని గోరి చేరి తేరి సకల
శూరుచార్ఘములను రృష్టిపొందరాడే !

ఓదుప్పాపై

2

పంచవరాలిరాగమ్ - ఆదితాశమ్

పైయత్తవాళ్లపీర్గాళ్ : నాముమనమృవైక్కు-

శెయ్యమ్మిరికైగ్గు తేళీకో. పాఱ్గుడల్లో

పైయత్తయైన్న పరమనదిపాది,

నెయ్యట్టోమహాయట్టోమ నాట్గులేసిరాది.

పైయిపైఘ్రుదోమ పులరిట్లునాముదియోమ,

శెయ్యదనశెయ్యమ్ తీక్కుల్లకై శెఫ్ఫోనోమ.

ఐయముముపిచైయు మాస్తనైయుమైకాటీ.

ఉయ్యమాత్సై యుగస్తేలోరెమృవాయ.

2

వారిజాములార ! నందవ్రజనివాసులార ! మనము
కోరునోముక్రియలు వినుఁడి కూరి మంరనూ

తెల్లవాఱకుండ సీటుఁ జల్లులాడి మనము పెద్ద
లెల్లుఁ శేయనట్టిపనుల నొల్లుఁగూడదూ

పాలవెల్లుఁబావనెజ్జుఁ బండుకొన్న పరునియదుగు
లోలుఁ గొల్చుఁ నేంపాలు క్రోలుఁగూడదూ

కనులుఁ గొనలుదీఱు నునుపు కాటు కుంచరాదు విరుల
ననలుఁదులుమరాదు కుచుల ననువుమీఱుగా

వికచకమలనేత్రునెదుటు నొకరి కొకరుపల్చు పలుకు
ప్రకట మొప్పుగాను బలుకుఁబడుగుఁగూడదూ

చాగుమీఱు మనకుఁ దెలుపబడినతీరు జనులకెల్ల
వేగభెలిపి బ్రదుకుతీరు పెదకి ముదమునా

సారెసారె విభుని మనము సన్న తించి సంతసించి
వారిజారిముఖుల మెల్ల ప్రతముచేతమూ.

పంతువరాథిరాగమ్ - ప్రిపుటుశాఖమ్

* టిగ్గెయులగళ్లను వుత్తమ్మాపేర్ సారి,
నాగ్గెనమ్మావై కృత్యచ్ఛాన్ భీసిరాదినార్.

తిగ్గెఱినాచెల్లామితిగ్గెముమ్మారి పెయ్యదు,
టిగ్గెపెరుణ్ణెన్నెలూదు కయులుగళ.

పూగ్గువైప్పురిర పొతివడ్లుకణ్ణుచుప్ప,
శేల్లాదేవుక్కిరుస్తుక్కిర త్తమ్మైపర్చ భీ

వాగ్గ. : దమనితై కృత్యమ వళ్లకెరమ్మక్కు.
సిగ్గుదశెంయమ నిత్తసేలోరమ్మవాయ్.

3

నోమునోచువారు నోచు నోముటీరు తెలిపె గోప
 కామినులకు విష్ణుచిత్త ఈన్యకామణి
 వదుకచిన్ని పెండ్లుకొడుకు పొడవుదొడరిపుడమినిమూఁ
 దదుగు ఇదుగువానిపేరు నుదువుకొనుచునూ
 ప్రపేమ మీఱగాను మనము నోమువ్యటి సీటులాడ
 థూమిమీదు గురియు సెలకు మూడువానలూ
 పెరుగుసీటిపరులనదుము దిరుగుమీలు దూటగా న
 కరుల తెరలుపొరలు గదలి కలువ లూగాగా
 సెమ్మిమీలు దేసెద్రావి సామ్మసిల్లినట్టియాడు
 దుమ్మెరలును రేగి మగల దూటిపలుకగా
 చెలగి పిదుకగలుగువారు చెయ్యిపేసి తియ్యగాను
 నిలువుకడవ లెల్లు శాల సిండి పొరలగా
 కుదురుకొదమ మొదవుగుంపు వదులునూర్లు పెరుగ సం
 పదలు భోదలి గోల్లపలై శాగుమీఱునూ
 1

కామోళిరాగమ్ - అడతాశమ్

అప్రిముష్టిక్ష్మే : ఒస్తనీకై కరవేర్.

అప్రియుళిష్టక్ష్మే ముగస్తుకొదార్ త్రేణి.

అప్రిముదల్యసురువమోల్ మెయుకఱుత్త.

పాప్రియన్ధోణదై పుఱ్పనాబాకై యిర్.

అప్రిపోలమస్తి వలమృపిపోల్ సిష్టదిర్ను.

తాప్రాదేశార్థముదై త్రుశరమ్మిపోల్.

వామపులగినిత్ప్రముదిహాయ్ నాగ్గశమ్

మార్గప్రిసీరాడ మగిష్ట్రేస్తోరెమ్మావాయ్.

4

గోపవృద్ధు లెల్లేగోరు కోర్కె గురియువ్వు దేవు
నేపుఁహాచి చేయక్కియలరూపుఁ దెలిపిరీ !

ఉ గథిరథావ ! మేఘ ! ఉ గుణాధ్వ్య ! రాసధుర్వ్య !
బాగుగ నీచేయవలయు పనులు వింటీవా ?

జలధికేఁగి నడిమిజలము కొలదిమీఱు ద్రావి యుటిమి
వెలయుఁ గలయ మిన్ను ముట్టి యలముకోఁగదే

జలధికాయి మేనిడాలు గలుగునట్టి మేనుచాల్చి
చక్రకాంతిసరడి దెలియుఁ జక్కు మెలయుమా

పాంచణ్ణు మనెదు సంకు పరిది ప్రొసి శార్ధమట్లు
మించి యంబు లోక్కుమొగిని నించి టురియుమా

నోమునోము మేము మేని గాము దీఱ తేపకదను
ఛేమ మలర నీటనాడి చెలుగియుందుముఁ

నందసుతునిగూడి గోప సుందరాంగు లెల్ల ముదము
చెందుకొఱకుఁ గురిసె మేఘుఁ డందు సెందుమా.

తోడిరాగమ్ - రూపకళాశమ్

మాయనైమస్సు వదమదురైమెన్ననై.

శూయపెటునీర్ యమునైతుతైవనై.

అయిర్కుంత్రినిర్ తోష్ణమిలణికైనై.

శామైక్కుదర్విక్కుజ్ఞేయద దామోదరనై.

శూయోమాయువన్నసామ్ శూమలర్ శూవిత్తొమ్మదు,

వాయినాత్మాది మనత్రినాత్మినిక్కు.

పోయప్ప్రియుమ్ పుగుదరువాన్ నిష్టనవుమ్.

కీయినిర్ శూళాగుమ్ కెస్పేలోరెమ్మావాయ్.

5

కోమయాంగులార ! మనసు కోర్కు శెల్లుదీర మనము
నోము నోచగాను వాన భూమిఁ గురిసెనూ
అనిన నొక్క చెలియ పలుకు నతివలార ! మాయవాని
ఘనుని నుత్తరంపు మధురఁ గామవానిఁ !

గొల్లపిల్లలందుఁ గలసి జల్లులాడి కొల్లలాడి
యొల్లసిల్ల యమన చెంత నున్న వానిఁ
యదుకులప్రదీప మనఁగ నుదయమంది కన్నతల్ల
యదరళోక మెల్లుఁబాపి యొప్పినాశని

కాంతలార ! మనము శ్రీకాంతుఁగూడి చెంత వాని
వింత నోటి నిండుఁఛాడి వినుతిచేసినా

చేతులున్న ఫలము పూజసెయ ఖద్దావములను
ఖ్యాతిమీట వానితోడఁగలయఁ గల్లినా
తొంటిపాపకాల మెల్ల మంటబడిన దూదివోలె
నంటులేక చెదును నోము పంటపంచునూ.

భూపాలరాగమ్ - ఆదితాళమ్

పుస్తకమిశింపునగాడ్ పుస్తకై యాకోయిలిల్

వెట్టైవిశిష్టై పేరరవట్టేట్లిలై :

పిణ్ణయొమ్మెన్నిరాయ్ పేయములై నష్టాడ్లు.

కళ్ళచ్చగదమ్ కరక్కుష్టీయక్కాలోచ్చి.

వెళ్ళత్తరవిల్ తుఱులమర్స్టవత్తింపై.

ఉళ్ళత్తక్కుస్టుమనివర్ గణమయోగిగణమ్.

ముళ్ళవెయ్యిస్టరియైష్ట పేరరవమ్.

ఉళ్ళమృగుస్టుకుశిర్స్టేలోరెమ్మావాయ్.

6

ముందు లేచినట్టిసకల సుందరాంగు లొక్కుమ్మగ్గ
మందయాన నిటుల నిదుర మలుపవచ్చిరీ

పక్కిజాల మెల్ల దెసల వీకుణములు గౌలిపి వేగ
కుతులకయి కూత లిదుచు గూళ్లువదతెను

పంకజాతునేవ జ్ఞాపీ పఱుచుకొఱకుఁ దెలుపు తెల్ల
సంకుపిలుపు నీదుకర్చు సరడీ తొరదశే !

ఛాల లేచిరావె నందచాలుఁడు దాఁబూతనచను
శాలుద్రావి దాని యముని పాలుచేసెనూ

రక్కుసుందు బండిగూపు నుక్కుమిగిలి రాఁగ నంధు
లొక్కుమెనిని ప్రక్కుయగాఁ ప్రొక్కె ముతమునా
మునులు యోగిజనులు నీట మునిగి వేడ్కు హరిహరి
యసెదునాద మినుమడించె వినఁగరాదశే !

మెల్ల మెల్ల నుల్లములు బల్లవించిచెల్ల సంత
సిల్ల లేచినార మిటుల మళ్ల లేఁగదే !

థూపాలరాగమ్ .. రూపక శాఖమ్

కీళుకీళసెట్లమానై చుత్తన. కలన్న
పేణపేచ్చరవమ్ తేట్లిలై యోపేయపెట్టే:

కాశుమపిఱప్పుమ్ కంకలప్పకై పేర్తు.
వాశనశుజ్ఞామృలాయచ్చియర్. మత్తినార్

టై పదుత్త తయిరరవట్టేట్లిలై యో:
నాయగపైట్టేశ్చాయ నారాయణామూర్తి

తేళవనై ప్పాయవమ్ నీకేట్టేకిదత్తియో:
తేళముదై యాయ : తిఱవేరోరెమ్మావాయ.

విరివి మీటవారిని గలయ నెజ్జిగి మఱచికను మొగుద్దు

సరసిజాణి నిదుర లేవ సఖులు వచ్చిరి

కుటిలసీలకుంత లొక తె చట్టులనూ క్రి పట్టిమఁ బల్యు

నటన దెలియకుండ నొక్కునాతి పలికెనూ

కీచుక్కిచు మనుచు బషు లేచి లేచి కూయుచుండె

లేచిరావె పెరుగుతరువఁ దోచె మిన్ను నా

గల్లుగల్లు మనెడినగల కలరవంబు డెల్ల దమిలై

కనులవానిమీఁదిపాటు గలసి మోసెనూ

విసఁగఁబడదె పెత్తిపిల్ల విడిచి నిన్ను పెడలలేక

కనుఁగొనంగ నున్న మమ్ము గనవె నాయికా

వారి దయాభిపరవశుండు పరు డటన్న మొరలు చెప్పి

దరికి రాగ నిదురచెందఁ రగునె నాయికా

తేజమొపు గన్న విప్పి తెప్పరిల్లి లేచివచ్చి

రాజసమునఁ దలుపుఁదియ రావెనాయికా.

భూపాలరాగమ్ - ఆదిశాశమ్

కీర్తివానమ్ వెళ్ళిస్తు ఎఱుమై ఉఖచీడు
 మేటువాళ పరస్యసాచ మిక్కుప్ప పిక్కుగచుమ్
 పోవాళ పోగిష్టారై పోగామర్ కార్తుధనై
 కూరువాళ వస్తునిసోష కోచు కలముకై

పావాయు: ఎఘాన్నిరాయు పూర్ది పుత్తుకొడ్డు
 మావాయు పిక్కానై మల్లరై మాట్లియ

శేవాది దేవనై చెప్పునామ శేవత్తాత
 అవావె షారాయు స్తరు శేలోరమ్మావాయు.

8

శాలల్లే నందగోపశాలునకును వలపుగోలుపు

లీల గలిగినట్టి సఫాని లేపవచ్చిరీ

ఇంగో తూర్పు తెల్లవాడై నదిగో ఒక్కాల్లే మెల్లఁ

బొదలె మళ్ళీనిమంచ హూరి మేయనూ

నిన్న లేపకుండ మున్న కన్నెలార్తితోడ నేఁగ

నున్నమాట విన్నవించి నిన్న లేపగా

వచ్చినార మట్లుగాన మెచ్చి ముదముపొచ్చి యోసి !

మచ్చెకంటి మిన్న లేచి మములఁ గలయవే

ముల్లవరులయుల్లఁ మెల్లఁ తెల్లగిల్ల కొల్లలాడి

వెల్లవిరిసి యుల్లసిల్లు విష్టమూర్తిసీ

పాడుకొనుచు నేఁగి చిగురు టీడువచ్చునదుగుఁదమ్మి

తోడుసోక ప్రొక్కి సరగ వేడుకొంటిమా

ఎంతవింత కాంత లంత కంత కింత కింత యముచు

జింతచేయ మనలఁ గరుడా చెలఁగి పోచునే.

మోవానరాగమ్ - ఆదితాళమ్

శూమజి మాడత్తు చ్యాస్త్ర ఖమ విషక్తేరియ

శూభజ్ఞముమ త్తుయిలణై మేల్ కణ్ణచరుము

శూమాక మగజే : మటిక్కుదవం రాక్కితిలవాయు

శూమీర్ : అవకై యొఘపురో ? ఉం మగ్గొతా

ఉమైయో ? అప్పి చెవిదో ? అన్నలో ?

ఎమ ప్పెరుస్తుయిల్ మున్నిర ప్పట్టాలో ?

శూమాయా మాడవా వైగున్న నెఱెను

సామము వలవుము నవిస్తేరోరెమ్మావాయు.

9

వాఁడెవచ్చి పిలువలేని నత్తమనుచుఁ బండుకొన్న
చేడె నిదుర లేపగాను తెలులు వచ్చిరీ.

మణివిచిత్రసౌధమందు మంగళార్థమైనదీప
కణిక లుల్లసిల్లఁబోగలు గమ్ము మనఁగమూ

కులుకుతశుకుళయ్య నిర్దు గురినట్టిమేనమామ
కూరిగ్గిల్లిడ్డ ! గదియతలుపు గౌలును మలువవే

అత్త ! పూలగు త్తి నీదు ముత్తియంపుల్లిడ్డ మెల్ల
నొత్తిగించి నిదురలేవ నెత్తరాదటో !

మూఁగచెప్పదు గలర్చ లేక రాఁగనీక మత్తునిదుర
సాఁగితూఁగ నెనరు మందు చల్లినారల్లో

మాధవుందు మాయల్చాడు వేధకైనటోధలేని
గాథవాని వెయివిధాల గణనచేతుమూ

అమ్మ ! తోడికొమ్మ లిరుగో లెమ్మనం గదమ్మ ముద్దు
గుమ్మసీదుతశుకుఁగులుకుబొమ్మ నిప్పుచూ.

10

అసాహిరాగమ్ - ఆదితాశమ్

నోర్ ఖుచ్చుపక్కమ్ పుసుగిష్టవమ్మునాయః

మార్ ఱముమ్ తారారో? వాళ్ల తిఱవాదార్

నార్ ఱత్తుబ్రాహ్మముది నారాయణా నమ్ముర్

పోర్ ఱస్సపై దయమ్ పుణ్ణియనార్ పద్మాయనాక్

కూర్ ఱత్త్రా వాయుపీట్ర్ న్ కుమ్మ కరణనుమ్

రోర్ ఖుమునక్కే పెచ్చు బుల్లతాః రసానో?

అర్ ఱవనస్తులవైయాయః అరుణలమేః

శేర్ ఱమాయ వస్తు తిఱవేరోరమ్మావాయు.

10

నందనందను ఉన నానంద శేఖరమహార లోక్క-

కుండలరన నిదుర లేపు కోరి వచ్చిరి

నోచు నోము స్వగ్గ మిచ్చు నోచెలి ! యిదేల తలు

వై చి పండుకొటీ విట్టు వడిగ రాగదే

సీటుమీఱు బల్గుపున్న చోటునుండి మాటి కోక్క

నోలిమాట కై న మేమునోచలేదచే

వలసినట్టిచోటు గలసి మెలసి సిరుల పెలసి తీ

సులసిదండు గురులనిండు దుఱుమువాడచే

పొంగి మంగళంబు లొసఁగి పొగణిసంప మనకు నంత

రంగవాంధ లమ్మపుణ్ణురాంధ గాడచే

ముందు నిదురయండు జేరు నొందిసట్టికుంథకర్చు

డిందు నోడ నీకు నిడ యిచ్చినాడచే

తత్తరమ్ము మాని నిద్ర మత్తు పీడి వచ్చి చెర్చి

కత్తెతోడ నిపుడు సెపు పొత్తుగూడవే.

11

సహారారాగమ్ - ల్రిప్పటతాళమ్

కన్నియక్కులవై క్కుణజ్జుక్క పలకఱ్చు
చెర్రార్ తిఱలప్రియ చ్చైను ఛచ్చెయ్యుమ్

కున్నిరమ్మెన్నిల్లాద కోవలం దమ పొట్టాడిమే
పున్నిరవల్ గుల్ పునమయితే : పోదరాయ్

కున్నిరత్త ల్లోఫ్మ రెల్లారుమ వన్న ని-
మున్నిరమ్ పున్నను ముగిల్యజ్జక్క పేర్ పాడ

శ్రీరాదే పేతాదే ఇల్యపెట్టాట్టి : నీ
ఎన్నియక్కులగ్గామ్ పొరుళేలోరమ్మావాయ్.

11

మించుబోదు లెల్లగలిమి మించి తక్కుదనపుఁచేర్చి
గాంచుచెలి నొక క్రై మేలుకనుప వచ్చిరీ !

కండగలిగి చాలఁబాలఁ బిందునాలతండున్న
దండిగోపవంశపుంబసింది తీగచే !

పుట్టపెడలు క్రాచుపడిగ బోలినజఫునంబు గల్లు
సట్టి మవ్వమైనమేని యందగ త్రైవే

నెమలిపించియమ్మువొతె నమరి మార్గవంబు పాదగు
నెఱులు గలిసట్టిమంచి కురుల దానవే

చేరినారు నీవు తక్కు ఐలియ లెల్లనీగృహ
ధ్వారమందు నిద్రలేచి త్వరగ రాగదే !

సరసిజాతు లెల్ల మబ్బుచాయ మేని వానిమీద
తిరుప్పాట పాదుచుండు దెలియరాదచే !

మేలుకొన్నగుర్తు తెలుపవేల మాట లాడవేల
శ్రీలుగల్ల నీవు పాలుమాలఁదగునచే.

12

కేచూర గోళశాంగమ్ - ఆదిరా శమ్

కనైత్తు తొట్టల్లి స్తుతిష్ఠై కష్టక్కిరణి.

నినైత్తు తుమ్మై వార్యియే నిష్టపార్వతోర.

ననైత్తు తొట్టమ శేఖచుట్టమ నట్టుయైక్కాము

ఎనిత్తలైపీధి నిచావాడక్కామై పార్యారి.

ఎన్నత్తసార్కెన్నింక్కు తోచునై చెప్పారి.

మనత్తక్కినియూనై ప్పాపచుమ సీవాముతిఱవాయు

ఇనిత్తసెఘున్నిదా యాదెన్నపేరుఱక్కము :

అనైత్తుతొట్టచుచిస్తోరో రెమ్మావాయు.

12

వెన్ను నిచెలికాడును సంపన్నుడు నగునోకనిచెలియ

రిన్నె లంతల్లు నిద్రలేపవచ్చిరీ

కట్టిపెట్టినట్టి దూడకరుపుమీదికూర్చు నలుపు

పెట్టి చేపువచ్చి చనులు నిట్టవొడువనూ

పాలునేలగార్చునట్టి బాటులెన్నో గలుభాగ్య

ఁలుడైనపాని కీళు చెరియ తాదువే !

మంచుగురియదడియలేక మండువాను జొచ్చి సీగ్గు

హంచలమునే జైలుల మ్మెల్లు బొంచియంటమి.

చేరచాపె లంక నేలు చెదుగుజంపినట్టిదిట్ట

చారుకీర్తి రామమూర్తిసన్నతింతము

రూపగుణాధిక్యముగల యాప్యథివీపతిషుమారు

నేపు సన్నతింపుచుండ నేటినిద్దుకే !

చెరియల్లుగూడి గేతి చేయునట్టు నిద్రణోవ

వలదు నలదు లేచి రమ్ము తలినుబోణోరో !

13

అటూడూర్కాగమ్ - రూపక శాఖమ్

పుర్ణించాయిట్టొనై పొప్పల్లావరక్కునై.

కిర్చిక్కుతైప్పానై క్రీర్ త్రమైపాడిపోయ్

పిక్కెగజెల్లాదుమ్ పానైక్కుశమ్ముక్కార్.

వెళ్లియెయ్యున్నవియూరుముఱజీర్ గ్రు,

పుస్తమిలమ్మినకాణ్ హోదరిక్కుట్టొయ్

కుక్కుక్కురిక్కుదైన్ననీరాదాదే

వర్షిక్కురత్తొయో : పావాయ నీనన్నార్

కళ్ళమతవిర్స్తు కలదైలోరెమ్మావాయ.

13

అందగతై నాకుఁ గృష్ముఁ డిండె వచ్చునంచు నిద్రఁ

తెందునొకతె లేపవచ్చి రిందువదనలు

బకుని రావణుని దురాత్ము బారినమరినట్టిదేవు

ప్రకటసచ్చరిత మిశ్శుడు పాదుచుంటిమీ

పదుచు లెల్ల లేచియల్ల యొడకుఁ జనిరి వేగుజుక్క

పొడిచే దూర్పుతెల్ల వాతుఁ బువ్వుఁభోణీరో

కూయుచుండే బతులెల్ల గురుదు నస్తమించె నిద్రఁ

గూరుచుంటినేల యింకుఁ గువలయాణిరో !

చల్లనైన తేటనీట సల్ల నల్ల మెల్లడిగి

స్నానమాడఁదగిన మంచి సమయ మిది గఁడే !

మేలిదినము లివిగరోసి మేలుకొనఁ గదోసి నిద్ర

చాలుఁ తెలుల మిచట నిల్చు జాగునేయకే

కుటీలవుత్తి పీడి మమ్ముఁ గూడిరమ్ము వేడ్కునమ్ము

కుందుమీదుఁ బాటపాదు కొందమోచెలీ

14

సారజు రాగమ్ - లదిశాఖమ్.

అగ్నిష్టుక్కు దైత్యేష్టువావియు

చెంబ్రానీర్ వాయువిగ్రహమృత్వవాయుకూమ్భవరాణ

శ్లోహ్ ప్రధాన్ త్రై వెణ్ణురప్తవర్

రఘుఽిరుక్కేయుర్ శక్తిదువా - పోరణ్ణర్

ఎగ్గుకై మన్మమ్యుష్ణవా - వాయుపేతమ్

పద్మమ్యున్నిరాయ్ నాచాదాయ్ నాపుదై యాయ్ :

శక్తిదుకర్కురమ్మణ్ణదైస్యు.

పద్మయక్కుణ్ణనే ప్సారేలోరమ్మవాయ్.

14

మేలుకొల్పునత్తు నేనె మిమ్ము నంచుఁ కెప్పి ప్రాలు

మాలుచెలిని లేపవచ్చి రాలతాంగులు

అల్లపిరినే జెంగలువలు సల్లకలువ లెల్ల మొగిడె

నల్లదె మీయింటికొలనియండె కంటమీ

తెల్లని పల్పురున కావి దేరుపల్పులున్న రషు

లెల్ల రనుషానములకు నేఁగుచుండిరే !

ముందుగ శేవళముతలుపులం దెబపను బీగ మంది

యందు బెద్దతపసి వేగ గరుగుచుండెనే !

మమ్ము ముందు లేపుదునని మాటయిచ్చి కూడ నింత

కిమ్మెయి నిద్రించె డంత యొమ్మోణివే !

పంకజాతుకంథచంక్ర సంకలితాజానుబాహు

నంకితమిడి పాడ నాలు కాదరోగదే !

మాటయిచ్చి యుంటి విస్ఫుడ్చటమించుకై నే బూన

వేటినాయ మెంత మాయ మాటిరాసవే !

15

సారాష్ట్రీయాగమ్-అధికారమ్.

ఎల్లే యశ్శైఖియే యిన్నముఖాదియో :

శిల్పాత్మకమేన్నిటా : న్నిజ్ఞించి పోదయగిష్టే

వర్తై యుక్తట్టురైగళ్ళ పణ్ణేయుక్తాయాయతిరుమ్

వర్ణర్గక్కనీళ్ళకే నానేతానాయరుగ

ఒర్కై సిపోదాయునక్కన్నవేఱైదైయై

ఎల్లారుహొప్పున్నరో పోస్తార్ పోస్తెట్టుక్కుణ్ణు

వల్లానై, కొణ్ణానై మార్చురై మార్చుర్మిక్కు

వల్లానై మాయనై పాపదేలోరమ్మావాయు.

15

టసి ! టసి ! ముద్దుబలుకు లొలుకుచిలుకున నిద్ర
శాసిరావదేమె ? యెలె ప్రాలుమాలెదూ ?

టసి ! టసి ! యసుచు విగ్గ గూసి నన్ను మంచి ని
ద్రాసుఖమున నున్న దానిఁ రడనకుండలే !

అమ్ము ! నీర్మిషిపోట వానె—నేనుగాదు పీచె
మీఱిపోలి రిపుడు మిమ్ముఁ జేముకొంచుమూ

ఎంచ నిండ నస్యకార్య మేమినీకు ? లేచిరావై—
మంచిది పీ రెల్ల రయగుడెంచినారచే

పచ్చినార మెల్లరమును మచ్చెంటి నమ్ముపేని
వచ్చి లెక్క పెట్టుకొనుము వచుస నందబేఁ

ముదముమీఱ మిపుచేన్న నుదుటుమాన్నిస్ట్రేవాని
బదింబదిగ సెల్లరమును శాముకొంచమూ

కంసుడు పెయదలయినరిపుల హింసించినవాని మనము
కళసిమెలసి కొలుత మింకఁ గదలి రాగదే.

16

యమునాకల్యాణిరాగమ్ - ఆదిశాఖమ్

* నాయగనాయ్నివ్ సద్గోపనుకైయ

తోయల్కాప్సునేః కాదిత్రైషుషులోరఙ

వాయీర్కాప్సునేః మణిక్రూదపమశ్చ తిఱవాయ

అయ్యర్ కిఱుమియరోముక్కు - అష్టాపక్క

మాయన్ మణిపక్కా గెన్నలేవాయునేర్స్మాం

హూమోమాయవ్యోమ తుఱుమెఘప్సురువాం

వాయూర్ మున్నమున్నముర్భర్రాధేయమ్మా : నీ

దేయనిరైక్రూదపమ్ సిక్కేరోరమ్మావాయ.

16

గోపవల్లభుండు నందగోపరాజసాధమునకు
గాపువాఁచ మేము తోని కరుగవలయునూ
పడగలు తోరణము లున్న ద్వారము కాపాడువాఁడ !
వడిగా రశ్నాలతలుపు గడియ తెఱవుమూ
క్లలకపట మెఱుఁగమేము గొల్లపిల్లలము గదోయి
నల్లనితిరుమేనివాని నరయ వస్తిమీ !
మాయలాఁ డతందు మాకు మాటయచ్చినాఁడు 'మీకు
మంచివార్య మోకట యత్ను' నంచ నిన్ననూ !
చిత్తకుథి నెల్లరమును మొత్తముగాఁ గూడి లోని
కితటీఁ జని వేదుక నాయుత్తమోత్తము
మేలుకొల్పపాటలల్ల మెల్ల మెల్ల బాడి సిద్ర
మెలుకువగొను కేయుకొలుకు మేము పోవలై
తొలిఁ దొల నోయన్న ! నీవు వలవ దనుచునడ్డుఁతెప్ప
వలదు వేగ మూసియున్న తలపు దెలవుమూ.

యమునాకల్యాణిరాగమ్ - రూపకశాఖమ్

అమృతమేరజ్ఞదే కోతయఉడైయుగమ్

ఎమైచుమాన్ : నన్నగోపాలా : ఎఘ్రానీరాయ్

కొమృనార్కెస్త్రల్లామ్ కొబ్రానేః కులవిషకేస్త్ర

ఎమైరుమాట్టిః యశోదాయచివుచాయ్

అమృతమూర్ధఱుత్రోగ్గియులగళన్

అమృతోమానేః యుఉగ్గాదెఘ్రానీరాయ్

శమైచుల్ - భులదిచ్చెల్లాయః ఛలదేవా :

ఉమ్మియుమ్మియుముఱ్ఱేలోరెమ్మావాయ.

17

ఉనితగతిని లోని కడిగి తెలియల్లుఁ ఇంగివెల్ల
మెలగ సందగోపముఖుల మేలుకొరింగీ

అన్నవస్తుముల శోసంగి యాడరించు ధర్మచింత
సన్నుతిగను సందగోప స్వామి మేలుకో !

పుట్టినిల్లు మెట్టినిల్లు పుణ్యముగ వెలుంగఁ శేస్
నట్టికొమైవమై యళోరమై మేలుకో !

సర్వలోకములను మించి నిచ్ఛాణము గాంచి సర్వ
గింగ్యాణుల సేలుదేవ ! కృష్ణ ! మేలుకో !

పాదమందు బొడపుదొట్టి పసిడి పెండెరమై పైట్టి
బ్రథల కీర్తి గాంచిన బలభద్ర ! మేలుకో !

మేలుకొనుము సందదేవ ! మేలుకొను యళోరదేవ !
మేలుకొనుదు మేలుకొనుఁడు మీర కెర్ముచుక

మేలుకొందు మేము కామపాల ! మేలుకొమై గో
పాల ! మేలుకొమై క్రూకపాల మేలుకో

18

సాహేరాగమ్ - ఆదితాఖమ్

* ఉష్ణమహకిర్భవన ఉదాదతోన్వరియ్యా

వస్తుగోపాలన మరుమగళే: సప్నీన్నాయ్

కస్థిజధ్యమక్యులి: కరై ఉఱవాయ్

చస్తైజుం కోబ్రియ్యైత్తనకాణ మాదవి

పుస్తకపేర్ పర్తకార్ కుయిలిన్నట్ కూవినకాణ

పుస్తర్ విరలియ్యా మైత్రుయ్యా పేర్ పాడ

శైశ్వరైతైస్తయార్ శిచరవైశ్యైలిచ్చ

పుస్తిఉఱవాయ్ మగిబ్రిష్టేర్ రెమ్మావాయ్.

18

కరిబమ్ము నజువుబాలు ఫనబుమ్ము గలుగువాని

కరిబంప్ము మాల్పు శక్తు లభరువానికి

నండగోపదేవునకు నమందముదము పెంచుసుగుడా

బృందముగల కోదంపును సుంరరాంగివి

పొంది వఁచు కమ్ముపూవులం దుజువుసఁదుటమి నిద్ర

చెందుచుంటి వమ్ము లమ్ము మందగమనరో !

తీయమమ్ము తల్లు కోళ్ళకరాయుచున్న వింకఁ శేయి

కోయిఁ బూల చెంప్లుదార్పి తొంగియంటివి !

ఉఠమాధవీఁశా విశానమందు నిద్రచెందు

చిలుకలు గోర్ధ్వంక లెగిచి పలుకుచున్నవి !

సీమనోథిరాముదు మహాసియకీ రి కృష్ణమూర్తి

నామకీ నానమ్ము మే మొనగ్గువుంటినీ

కంకణ నిక్కణము శాశగలి ఫటింప సెత్తుడమ్మి

కరణి నోప్పు కేఁ డల్పుగడయ తెలువువూ !

శ్రీరాగమ్ - అదితాదమ్

కుత్తువిళకైరియ కోడ్సుర్కూల్ కట్టించేల్

మెత్తెనప్పు శయన త్రిశ ప్రేతేచె

కొత్తల్ పూజ్యమర్ నప్పునైప్పుకొక్కెచేవీ

ప్రత్తుకైవస్త మల్ మార్ దా : వాయిలిఖవాయ్

మెత్తచజ్ఞసాయ్ : సీయుణాచుక్కాల్

ఎత్తుపోచుమ రుఱులెం వోట్టాయుక్కాణ

ఎత్తనెయేలమ పిరివార్ ఱగిల్లాయూర్

రత్నపమస్త తగపేలో ఉమ్మావాయ్.

19

సల్ప్రక్కల రత్న దీపములు వెలంగ సేనుదంత
ముల వేగల పట్టెమండమును హాయిగా
సన్మమీలు నంచగబుల పాన్మమీద సెక్కుకురులు
రమ్మ వేయ విరులచాల్ప తనరునవిరతో

సీలతోద గుచయుగముస గేలుసేర్పి నిద్రచెందు
శీలావిగ్రహ బదు ల్పిలికిన దోషమా

నిమిషమయిన మోహనాంగున్ని నష్టిస్తుప్పిరాటీ
సీవు విడిచి నిలువరింప సేరవోగదే !

కాటుకకళ లొలుకువెదేద కన్ను దోయి ఉఱకుజూపు
ఫీటున నాకట్టిచెంత నిలుపుకొందువో !

నిదుర లేచకుండునటులు నిర్ఘంధించితిగదమ్మ
సిబ్బరంపు గంగిలింపు నెఱతనంబునా
జగన్నాథనాంగు దివ్య సండర్భన మాసవడెదు
సాయం చయు జూదుమ ! నాయకుని వీదుమా !

20

చేణయాగమ్ - అదితాశమ్

ముఖ్యాశమూవరమర్కుగ్రమూశైన్స్టు

కప్పన్నవిర్కుమ్ కలించే తుఱుపెగ్రామ్

శచ్చములైయామ్ : తిఱులైయామ్ : శైర్హార్ఫ్లు

వెచ్చలొయిస్సుమువిమా : తుఱుపెగ్రామ్

శచ్చన్న మోశులై శవ్యామ్ శిఱుపుగ్లుర్

సప్పినై నగ్గామ్ : తిఱువే : తుఱుపెగ్రామ్

ఉక్కముట్ట రభ్రోధియుమ్ తన్నుశ చుణాలైనై

ఇచ్చోచేయెమైట్ట రాష్ట్రో రెమ్మాధామ్.

20

నుండు నించి ముప్పురించును మూడుగోట్ట తేవతలకు

ముప్పుచీర్చు శార్యథైర్య మూర్తి మేలుకో

ఆశ్రయించి నట్టివారి నాదరించి ప్రోచుదేవ !

ప్ర్శయస్సావ ! సృపఫావ మేలుకో !

ఓండపండు వంటితీపు తోపుమోవితోడ రాగి

కుండజంట నంటిగిచ్చిగుబ్బదోంఃతో

శూగులాడు సన్ననదుముతో హొంఱుత్ రహించుదేవి!

ఖూగుచుంటి వింకముమ్ము దొలంగుర్చోచెదో

కచుము కనులు విచ్చి మేలు కనుము నప్పెన్నస్పిరాటి

ఘనాఘనశ్యాము మేలుకనుప వస్త్రిమీ !

ఆచర్యము నాంవట్ట మాచియైన వస్తువులను

సీదయితుఁడు నిద్రలేవ నీనిసంగవో !

చెలియల్లు లేమువచ్చి చేరియుంటిముమ్ము ముమ్ము

జలకమార్ప సీనుగూడఁ గలసిరావటో !

21

కామ్యోజీలాగమ్ - ఆదితాఖమ్

ఏగ్ రూకండ్ ఉదిర్ పొల్లముదఃస్తు
మార్ రూచేపాల్ కారియుమ్ వళ్తుత్వురుమ్ముక్కు

ఏగ్ రూపురైత్తానుగసేయబిషుదాయ్
ఏగ్ రూమైయుమ్ : పెరియుమ్ : ఉలగినిల్

రోగ్ రూముయునిస్తు కుదకే : తుయిత్తెప్రాయ్
మార్ రూరునక్కు చరిత్రాలైస్తుకా వాశఅల్లం

అర్ రూదువస్తుస్తుది పటియుమాహోలే
పోగ్ రైయుష్ వస్తోమ్ పుగ్గ్రోపేలో రెమ్మావాయ్.

21

నిండి పొర్లి పాఱు పాల కుండ లెప్పు దుండునట్లు

డండిపోండి గల్లు నాల తండ మొదవఁగా

నేపుగన్న సందగోప థూపునిగా రాపుదనయ

ఆవన్నార్తిహార సుష్పచాప ! మేలుకో !

తైకుంతము విడిచి థూమిలోకమును నెలకొని యచి

లోకవిభవ మందిన సుళ్లోక ! మేలుకో !

ప్రశ్నయ్యలు నీదులల పరాక్రమముల కోర్యలేక

యత్యాపన్నులయి శరణ మనుచు వచ్చిరీ

దేవర చరణాంబుజములు సేవింపఁగ నగరిముందు

గావలి కాచెదరు నిద్రలేవవే విథూ !

మేముగూడ దేవరపద శామరసములు థజింప

స్వామీ ! కడు పొచ్చుసంతసమున వస్తేమీ !

నిద్రలెమ్ము నిద్రలెమ్ము నిద్రలెమ్ము క్రదమూర్తి !

నిద్రలెమ్ము సకలఙగన్ని యతిచాయకా !

శ్రీ రవిరాగమ్ - ఆదితాశమ్

అజ్ఞణమాణాలత్తరకర అఖిమాన

ప్రభుమాయ్ వస్తునిఇ పోక్కుట్టిటీ-ట్రీ

శ్రీమిదప్పారహిత వస్తుతరై పైయదోషు
కిట్టడవాయచ్చెయుద శామరైశ్వర్పోదే

చెట్టుణ్ణుచింపిదే యొమ్మెత్తిపియువో ?
తిట్టుమాదిత్తియును మెఘుస్తుతోర్

అజ్ఞణేరణుభూత్మిజ్ఞ మేరహోక్కుదియేర
ఎజ్ఞోమేర్ శాఖమిగ్రిస్తోర్ తమ్మావాయ.

22

అందపు సింహాసనమ్ము ఉండువెలయు శ్రవ్మరాజు
ఉథిమానము దక్కి సీశయనముఁడంగటూ

గుంపులు గుంపులుగ వచ్చి కొల్పుగోరుచుండి ఈట్లు
కూడివచ్చినారము నిన్నఁ బాడ నేమునూ

అరవిష్టై యొప్పువైఁడి యురుగజ్జియట్లు మఱియు
నరవిరి కెండమ్ము ఉట్లు మెతలు కన్నుల్లా

ఇంచించక దెబుచి మాపయ్యఁ గృహాకట్టములను
నించి మమ్ము సమ్మాదాధ్యి ముంచి తేల్పుమా !

మార్కాందుఁడు నిందుఁజందమామయు నుదయుఁచినట్టు
లుందు నీవిళాలనేత్రయగము చూడ్చే

ఖపుజనాన్న భ్యస్తమయిన పాపకర్ను ఇంధ మెల్ల
మిహిరకాంశిచేత మాయు తుహిన మట్టుగా

తొలగి పోవ నిష్టుల్చుషిలిసితవర్తనల మగుచుఁ
తెలుగుగలము సత్కరుణాఁల ! మాఘవా !

23

ఆటాడాండాగమ్ - ఆదితాశమ్

* చూరిమలైచు త్విజీర్ మన్నిక్కిరణ్ణాఱ్గమ్,

శీరియుక్కిమతిష్వర్ గ్రుత్తివిధిత్త.

వేరిమయ్యర్ పొళ్లివెప్పాదుమ్ పేర్స్న్యుదయి.

మూరినిమిర్స్ట్ ముఖ్యీప్పుతుప్పుత్తు.

పోదయమాపోతే సిహూనై శ్వావణ్ణ. కొ

కోయల్నిష్ట్ ఇజ్జనేపోన్నరు. కోప్పుదైయ

శీరియుక్కాశనత్తిచ్ఛు, యామువ్స్త్.

కారియుమారాయ్యన్నరు జేరో రెమ్మావాయ్.

23

వ్యూకాలమ్మును బర్యతగుహలో, గూర్చుసింహ
వర్యము కొంచెము మెలఁకువ వచ్చికూడనూ

లేవక శార్యాగినీ రగులు దీవరించి కనులుడెబుచి
మై వొంగ గగుర్పు గదురఁగా విదల్పుచుకు

జాడించు సటలు మేను సాగనూచి గర్జించుచు
వేడెమువాఱుచు వెల్పుడు విధము దోషఁగా

అగసిపుతులవలెను నల్లనై మృదువై యలరుమేని
నిగనిగగలవేంపు ! సీవు నిద్రపీడ్కూనీ

శయనాగారము విడి యాస్తానమంటమ్మునకు చి
ఇయంచేయఁగదవె సర్యజగన్నాయకా !

థాసమానబవురత్న స్వర్ణవర్ణ మిహపరసు
కృసంధాయకమగు సింహసనమ్మునా

ఆరూధుడవై దేవా ! యనుగ్రహము వెలయఁగ మే
యరుడెంచిన కార్య మరసి యాదరింపుమా !

బియాకడై రాగమ్ - అదిరాశమ్

అన్నివ్యలగమళ్లు యదిహోర్చర్
 కెష్టజుతెన్నిలక్కె శ్రీరాముతిఖరహోర్చర్

పొష్టచ్చగదముదైత్తాయుషగ్ర్హహోర్చర్
 కముకుణేలా వెఱిన్నాయుక్మరహోర్చర్

కుష్టకుదై యావెదుత్తాయు కుణమోర్చర్
 వెష్టవగై తెచుక్కుమ్ నిక్కైయులవేరహోర్చర్

ఎస్సెమ్మాశేవగనే యేత్తిపుత్తైకొణ్ణూ
 ఇష్టయాషివన్నో మిరజ్జేలోరమ్మావాయు.

24

పేలుపులైలు పేడఁ ద్రివిక్రమావశార మెత్తి

వెలయు నీపదమ్ములకును విజయమంగళం

పొంగి 10క రాడుసులను ద్రుంగఁ శేసినట్టి విజయ

సంగత ! నీ ఫుజములకును సర్వమంగళం.

ఈకటూసురు బాణమందె సంహారముచేసిన నీ

ప్రకటకీర్తి విస్మారికి భవ్యమంగళం.

వశాసురు నెగురఁ దన్ని వై చినట్టి నీ పదముల

సతోషాగ్యమ్మునకుఁ బ్రథ స్తమంగళం.

గోవర్ధన పర్వతమును గౌరుగువోలె నెత్తినట్టి

దేవర కారుణ్యమునకు దివ్యమంగళం.

స్వామికర్మాబ్జమ్ములందు నవదరించు దివ్యాయుధ

రామణేయకమ్మునకును భూమమంగళం.

భవ్యభప తైప్పిక మిటు ప్రమలింఘచు వచ్చినమం

బంధము లెడఁబాపి దేవ ! భద్ర మొనఁగుమా !

25

శజ్గురాథరణరాగమ్ - ఆదిశాఖమ్

ఓదుత్తిషుగనాయుప్పిఱస్తు, టరిరవిర్

ఓదుత్తిషుగనా యొలిత్తువకర

తరిక్కిలానాగిత్తూ తీగ్గనినైవై

కదుకైప్పిష్టుతుక్కుజ్ఞా వయ్యర్ భీర్

నెరుపెన్ననివై నెరుమాలే ఉన్నైఁ

యరుత్తిత్తువన్నోమ్ పత్తై తరుదియాగిర్

తిరుత్తక్కుశెల్యముమ్ శేవగముమ్యామృది

వరుత్తముస్సీర్ స్తుమగియ్ స్తేలోరమృవాయ్.

25

దేవకదేవికి బిడ్డడవై పెలసియు నొక్క రాల్రి
 లో వెల్పుడి యయ్యాళోద కిషు సుతుడవై
 దొంగతనమ్మున నచటు తెలంగాటు నారదునిచే నె
 లీంగి దురూగ్రవాముపెల్లు పొంగి పొరఁగా
 కంసుడు దుక్కిత్తుడు నిను హింసింపగఁ బూన వాని
 కణకయొల్ల నణఁగ మేన వణఁకు గదురఁగా
 కదువున నిప్పుంటినట్టు లెడపక తోచితివి వాని
 కడుకువగఁ వారిఁ జల్ల నరయ వేల్పువు !
 అజ్ఞితరణాదీషుడ వగు ని న్న శ్రీరింపగ
 నరుగుడెంచియుంటిమి మ మ్మురసి కావవే |
 ఇప్పారము పూర్తిచేసి యొలుకొమ్ము మమ్మును గాఁ
 తుష్టిమీఱ నిను శ్రీమహితుని నుఖింతుమూ !
 నీ వాల్యాశ్రమాంబును సేవించుచు థావించుచు
 నేచేశు భేద పొతుఁగ కెసఁగుచుందుమూ !

26

అరబిరాగ్మ ఆదితాశక్తు

మాలేమణిపడ్డామార్గ గ్రిసీరాదువా
 పైరైయార్డెచ్చువనగళ్ వేణువనకేట్లిమేర్

ఖాం తైయెల్లామ నచుఱుమరల్వన
 పాలన్నవజ్జుత్తు పాణ్ణువన్నియమే

పోల్వనకళ్ళక్ పోయపూరుదైయనమే
 శాలపెపుపుష్టియే పల్లాణ్ణెకైపూరే

కోంవిళక్కు కొదియేవిదానమే
 అరినితైయా యరుళేరోరెమ్మావాయ.

26

సంగ్రహపారసమనోజ్ఞ ! సంక్రితసంరక్షణజ్ఞ !

ఇంద్రనీలమణిచాఘ్యయ సుందరకాయా !

మార్గశిరస్సునమునకు మాకు వలామునట్టివస్తు

వర్గ మిదే యవధరింతువా మహావ్రథూ !

భూమండల మెల్ల వణాకు వొందునట్టుళ్లించెదు

స్వామిపాంచజన్యమునకు సాటి త్యైనపీ

పాంచస్నేఖకాళించు మేలిళంథములును మజియుఁ

ఖ్రిబలమైన క్రోతగలు పటహావర్గముఁ

మంగళ మణిచితదీప మార్కిలును హరితియుఁ

శృంగారపుఁ బ్లైరమ్ములుం గలంశైలూ

ధ్వజపటములు మేల్కుట్టులు ద్వారతోరణమ్ములు మీ

విజయములను చాడు గాయకజనసంఘముఁ

స్వామీ ! కచుణించి మాకు సమకూర్చుతివేని యిపుడు

మేము నోచుకొనదలంచు నోముసాగునూ.

అన్నట్ట రవిరాగమ్ - ఆదిశాఖమ్

కూడారైవెల్లమ్ శీర్కోగ్రవిస్తా ఉషనై
పాపదిషుత్తి కొణ్ణి యామ్యులుశమ్యునమ్

నారుపుగ్యుమ్ వరిఇనార్నన్నాగ
భాదగమేతోళ్ళకైయే తోదేచిహ్నావే

పాదగమేయెన్ననై య పర్కలనుమయామజేవోమ్
అదైయుదుపోప్ప మదన్నిస్నే పాతోఱు

మూడనెయ్యపెయ్యదు ముధ్యై వ్యీవార
కూడియుర్ను కుర్రిస్టేలోరెమ్యావాయ్.

27

ప్రతిష్టంచు విరోధులను భగ్నపతుచుక్కిగలు
 స్వామీ ! సర్వజ్ఞ మీప్రకస్తగుణములూ
 ప్రస్తుతించి పటువోదులఁ బడయుటు చాలదు దేవా !
 బహుతరసమ్మాన మింకఁ బడయవలయునూ
 అది జగమెల్ల న్ను తించు నదిగ నుండవలయు మటియు
 నదిగా కివి గూడను మేమడిగికొందుమూ
 సూడిగములు భుజక్కిర్చులు పాడగములు తమ్ముంటులు
 వేడుకతో మేము చాల్చు విధము కావలై
 పలువన్నెల చీరలు కంచెలలు ధరియింపవలయు
 జలజాఙు ! పాయసాన్న మల్కఁ గానలై
 సేయును వెన్న యమీఁగడచేయమునుగునట్లు కలుగఁ
 క్షేయవలయు సెల్లరమును జేరి కూరిమిఁ
 దేవరతో నారగింపఁ గావలయును చాసఁ జేసి
 జీవితస్థాఘాగ్య మేము చెందఁగందుమూ !

28

ధన్యార్థిరాగమ్ - ఆదితాభమ్

కఱవైగ్రసినశైల్పు కానమశేరస్తుచోయ్
అచీవాస్తుషిల్పాదవాయుక్కలయ్. ఉష్ణనై

వీపిపెఱువ్వనైపుళ్ళేయమ్ యాముదైయోయ్
ఉత్తై వొస్తుషిల్పాదగోవిష్టా ఉష్ణనై

దుఱవేరుసమక్కిల్ప్యిక్కవ్యాయాయ
అచీయాదసిక్కుగళో మన్మినార్. ఉష్ణనై

చ్చిఱపేరశ్రీత్రవుమ్ శిలియరూదే
ఇత్తైవాసీశారాయ్ పత్తైయేరోరెమ్మావాయ్.

28

గోపుల పెంబడిబడి పెనుగోనలందుఁ గానలందు
దేపుర్ణాడెడు గోపస్త్రీలము దేవా !

దేవర మాకులమునందు నావిరాళ్వము గాంచుట
చే వస్తైయు వాసియు వచ్చినది మాకునూ
దేవరతోఁ గలస్తి మెలసి తిరుగఁగలై నొకకులమని
తెలుపుగలై మాఘాగ్యము తలఁపుఁ దరమచే !

గోవించా ! యొప్పుడు నే కొఱడతలేనిమహాసీయా !
దేవరతోఁ చెలిమి మాకు స్థిరముకావలై

వేంగాటిక్కడ మాకు నొనర్చుకుమా వెఱ్ఱిగొల్ల
వెలుదుల మిట నిన్ను పీడి వెడలఁజాలమూ

తలిసీ తలియనిపిలుపులుఁ బిలిచిమో కలఁచిచిమో
జలజాళూ ! మాతప్పులు తమియింపుగదే !

కరుణింపుము పరమపదము కనికరింపు మోస్త్యామీ
శరణములే దన్యము సీ చరణముదక్కు

29

కల్యాణిరాగమ్ - అడిశాఖమ్

శ్రీరాము ఇఱకారే పన్నుట్టుచేసివిష్ట. ఏ
పొర్నామురై యదిమే ఫోర్ముమహాయుక్తేశామ్

పెర్మురాముష్టుచుట్టు జూలత్తిల్ పిఱ్సు. పీ
కుర్చీరేవరెడ్డుకై వ్యుత్తామత్తోనాడు

ఇఱ్రైపత్తైకొణ్వనష్టకాణ్ గోవిస్త
ఎఱ్రైకుమైప్రేష్ట్ పిఱవికుమై, ఉష్టనోన్

దుర్భర్తమేయావోమునక్కు నామాప్నుమువోము
మర్మైనగ్గామగ్గు మార్చిరేలోరెమ్మావాయు

29

తెల తెలవాఱకముండే చెలియల మెల్లరము వచ్చి
దేవరపదకమలయుగము నేనచేయగా

కోరిక యిది చిత్తగింపఁ గోరెద మోకమలాళా !
కూడదు కాదనఁదగ దోగోపవల్లభా !

దానభావమునను వచ్చి రిసతు లోసర్టైష్వర !
అసాసలఁ బఱతు రంచు నరయఁ లోకుపూ !

వీడక చూకాలచక్ర మాడుచుండుదాఁక నేడు
నేడుజన్మములకు నిన్న వీడజాలమూ !

అవినాభావమున ననన్యార్థ లమై యుండెదమో
యథలేళా ! యనుమతింపు మనునయింపుమా !

దాసవృత్తి నెఱపుచు సీతో సంతోషమున నుందు
పీసంపద మాకు నెప్పు డెసఁగుఁశేయమా!

చింత లింతకంచు వేత చేరకుండఁఁసి మమ్ము
పేరఁదీసి యెలుకొమ్ము శ్రీమనోహా !

30

శురుటిరాగమ్ - అదితాశమ్

* వణక్కుదరకదైన మాదవనై త్యైశసనై

తిగ్గతిరుముగత్తుచేయి ప్రియార్కావిత్తుచే

అగ్గపుత్రై కొడ్డవార్త్తి, అణిపుదువై

పైవగ్గమంత్రజ్ఞైరియఱ్పిట్లరింగ్ కోదైకొన్న

శ్రీతమ్మిల్ మాలై ముప్పుదున్నశ్శమే

ఇద్దిపురికురై శ్శార్పిరిరణ్ణమాల్యరైలో

శెగ్గతిరుముగత్తుచేయాల్యత్తిరుమాలార్

ఎగ్గమతిరువరుక్క పెర్ నీన్నుఱివరెమ్మావాయ్.

30

నిఁడుజందమామతీరు పండునెమ్ముగమ్ము గల్ల
నెలాత లరుగుదెంచి దయానిధిని మాధవు॥

జలధిఁ జీలికినటిపరునిఁ బలువిధములఁ బ్రస్తుతించి
కొత్తిచి పరమపదము గన్న పొలుపుడోపగా

క్షీతికి నలంకారమైన శ్రీవిలుపుత్తూరిలోను
మతిగను పెరియాచువారి సుత రచించెనూ

ముప్పుది పాశురము లరవమునను బూలసరమువోలే
రప్పకుండ వానిజడువు ధన్యచరితులూ

ఆర క్విశాలనయను కీరాంబుధి జేమశయను
నారాధితుఁడైని సుఖ మిహమును బరమునా

పదయుగలరు తత్కలంబు పదయుగోరి పాటలు పది
తొడగి శ్రీనివాసగురుదు నౌరివె నెన్నిచో
చేకొని వైయిర్వదిం బ్రథాకరుండు పూర్తిచేసే
వాకులిందు శ్రీ రసము వాఁక లూరుగా

అణ్ణాళ్ వాగ్మి తిరునామమ్

వేదపిగ్రాంతిల్లర్ అరుణైయేయదు నేరికైవెంగ
కోదైవిషయశ్శార్ గోవిష్టా వామమూర్
శోది మహిమాదమ్ కోష్టమూర్ - సిద్ధయార్
నాల్మావత్తర్ వామమూర్ నావ్యత్తిగ కోదుమూర్
విల్లిషశ్శార్ వేదకోష్టమూర్
పాదగణ్ణర్ కీర్తక్కుమ్ వరశ వరికాప్లమ్
వేదమైత్రీత్తక్కుమ్ విత్తానుమ్ - కోదైకమ్ముర్
ఎంత్తుష్టమ్ ఎష్టమ్ ఆయియాద మావిష్టై
వైయమ్ కుమహుదుమ్ వమ్ము.

అపివైష్ణవ్ అరుణిచ్ఛేయదు

ఎడకోష్టమ్ నెదిలాశియ వికుత్తమ్
ఉఱవాది శూరప్రతిర్ రాగత్తుత్తుర్ వాగ్మి
తికప్పాపై మహుదుమ్ జుగ్మార్ వాగ్మియ్
పెరమామ్మివార్ పెన్నర్థాదుత్త పెవర్టైవ్యాగ్మియ్
పెరుమ్మాదూర్ మామువిక్కుప్పిన్నాన్నార్ వాగ్మియ్
ఉరుమ్మాఫ్ఫావాయ్తు మూష్టుర్మైత్తుర్ వాగ్మియ్
ఉయిరంభ్రమ్ కేస్త్ర్ కష్ట్ ఉగ్ఘుత్తుర్ వాగ్మియ్
మరువాదుమ్ ఉఱమల్లి వశనాది వాగ్మియ్
వణముదులైనగరకోష్టై మంరమృరణ్ణర్ వాగ్మియ్.

అణ్ణాళ్ ఉఱవదిగిశే శరణమ్

T.T.D. Religious Publications Series No. : 798
Price : Rs. 12/-

Printed and Published by Sri K.V.Ramachary, I.A.S., Executive Officer,
T.T.Devaasthanams, Tirupati and printed at T.T.D. Press, Tirupati.

